

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Lotaringie ducatus, cujus pars septentrionalis hac tab. depingitur

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Lotaringie Ducatus, cujus Pars Septentrionalis hac Tab. depingitur

Regio.
Unda dicta.

Plavia succedit in mea Methodo *Lotaringie Ducatus*. *Lotaringia*, ut quidem Latine scribentes vocant, dicta ab *Lotario*, Ludovici Imperatoris, Francorumque Regis vel Filio, vel Nepote. Parum refert. Ludovico sane Pio quatuor fuerunt filii: qui moto paricidiali in Parentem bello, eoque apud Suesiones in Monasterium detruso, omnes ejus Principatus inter se diviserunt: constitutaque TeLotarius Primogenitus Imperii titulo, cum Italia, Narbonensi Gallia, iisque Ditionibus, quæ mox *Lotaringia* appellatione innotuerunt, frueretur: Ludovicus Germaniam; Carolus Franciam ab Mosâ ad Oceanum: Pipinus denique, vel ex eo Filius cognominis, Aquitaniam possideret. Lotario filius fuit, præter Ludovicum in Imperio successorem, *Lotarius* *Lotaringie* Rex. Quæ igitur initio *Lotar-rück*, vel *Los-reych* Germanis, id est *Lotarii Regnum*, Latina, quasi *Lot-regne*, concisis literis. Memoriam præstant rerum Francicarum Scriptores, *Lotaringia* quondam ampliores fuisse Limites, *Austrasiam*que olim nuncupatam vel *Austriam*, *Oost-reych*, (quum ex adverso esset *Westrasia*, vel *Westria*, *West-reych*: corrupte etiam *Neustria*, Occidentale Regnum) divisam in Superiorem & Inferiorem contentamque inter Rhenum, Scaldim, Mosamque flumina; Inferiorem hodie varia nomina obtinere, diversisque subesse Principibus: Superiorum quæ & *Mosellanica* & *Tullingia* cognominabatur, exceptis aliquot ejus portionibus, sub unjus nuuc esse Imperio, & Quotam totius partem antiquo nomine florere: adeo ut *Lotaringia* hodie conjaceant ad Orientem quidem *Alsatia*, & quæ specialiore notione *Westrasia*: ab Meridie vero *Burgundia*: qua Occidens est *Campaniam* habeat, qua Septentrio *Arduenna* Silva terminetur (occurrentibus mox *Leuceburgiis*, *Trevirensibus*, aliisque populis ibi conregionalibus) quæ olim *Lotaringie* partes fuerunt nobilissimæ. *Lotaringia* hæc nostra licet altissimis innexa Montibus Silvisque densissimis, æternæ tamen opis non indiget, per se ferax Frumenti & Vini. Metalla generat varii generis, *Argentum*, *Æs*, *Ferrum*, *Stannum*, *Plumbum*: Nec Gemmæ defunt, quarum ad *Vogesi* radices lucrosa est piscatio. Repentuntur & *Lapides*, quos ab cæruleo colore *Lazulos* nominant *Incolæ*, magnum inde lucrum facientes. Est & *Materia*, qua *Specula* & *Vitrinæ* fabricantur: qualis in reliquis *Europæ* Provinciis non invenitur. Nascentur insuper hic miræ magnitudinis *Calcidonæ*, ita ut ex fructis permagni *Calices* conficiantur. Animalia producit varia: imprimis *Equos* generosissimos, *Neapolitanis* *Turcicisque* subinde non impares. Decorata fuit olim *Lotaringia* Regni titulo, uti patet ex *Francicorum* *Scriptorum* *Monimentis*. Reges pauci admodum, & vix duo trefve, memorantur. Statim enim *Carolus Calvus*, post *Fratruelis* *Lotarii* excessum, ipsius *Ditiones* invasit, suisque adjecit *Principatibus*. Non multo post ad *Ducatus* dignitatem est redactus. *Primi* *Duces* sparsi per *Historias* & *variorum* *Scripta* *Henrico* *quarto* *Imperante* *Lotaringiam* tenuit *Goffridus*, is qui postea, ducatu *Bilioneo* vendito, memorabili in terram sanctam cum *Balduino* & *Eustachio* *fratribus* expeditione victorica arma per *Asiam* *Syriamque* in urbem *Hierosolymam* intulit, ac Rex *Hierosolymæ*

Situs.

Soli fertilitas.

Animalium varietas.
Imperium majorem.

LOTARINGIA SEPTENTR.

253

LOTARINGIA

Iolymae creatus fuit. Huic successit *Baldwinus*, *Baldwino Enstathius*. Postea tradidit Henricus quintus Caesar ducatum *Gulielmo* Comiti *Lovanienfi* a quo Lotaringici procreati Principes *Theodoricus*, *Theobaldus*, *Fridericus*, & reliqui, usque ad *Carolus* ultimum, a quo devolutus est Ducatus ad *Fridericum* Comitem *Vadimonium*, authorem stirpis Ducum, qui nunc Lotaringiam tenent. Eam Mercator duabus Tabulis luculenter exhibet, quarum altera partem Septentrionalem, altera Meridionalem depingit. Habitarunt olim Lotaringiam, quæ nobis præ manibus *Mediomatrices* & *Leuci Mediomatrices* Cæsari lib. iv, *Tacito*, *Plinio*, *Straboni* & *Ptolemæo*: *Mediomatrici* etiam Cæsari lib. vii, quorum Metropolis *Divodurum*, hodie *Metz* appellatur. Civitas *Mediomatricum*, hoc est *Metis* Notitia Provinciarum sub Belgica i: l'Évêché de Metz, & *Pais Messin*. *Leuci* Cæs. lib. i, *Lucano* lib. i & *Plinio* *Liberos* cognominanti: *Leuci* etiam *Ptolemæo*, qui *Metropolin* ipsorum facit *Tullum*. Sic in notitia Provinciarum sub Belgica i, *Civitas Leucorum*, hoc est *Tullum*, l'Évêché de Tonk; *Tullum* item *Leucor*. novit *Antonini Itinerarium*. Sunt etiam qui *Tulingos* Cæsaris ad Lotaringiam referunt. Metropolis *Lotaringia* est *Nanceium*, volgo *Nancy*: *Opidum* non amplium, sed *Situ pulcro* commodoque, loco plano, forma quadrata, magnifico *Lotaringicorum Ducum Palatio* nobile. *Nancei* *Mænia* lambit *Murta*, qui tribus inde milliariibus paullo supra *Arce* *Candei Mosellam* intrat. Putant *Petrus Divæus* aliique *Nanceium* hodie esse, quod *Nasum* *Ptol. Nasum* *Antonino* in *Itinere*, quod *Durocororo* ducit *Divodurum*. Sed si quis penitus *Itineris* istius rationem consideret: facile deprehendet *Antonini Nasum* incidere non posse in locum illum, ubi hodie *Nanceium*: adeo ut *Nasum* illud sit, non quod nunc *Nanceium* dicimus, sed pagus x i inde milliariibus disitus non procul ab *Mosa* in *Barroducana* Provincia, qui vulgo *Nas* dictus, unde *Nastensis*, in *Lapide* ibi effosso. Certe *Nasum* illud amplissimam aliquando *Urbem* fuisse, satis patet ex *Ruderibus*: quod etiam testatur apud *Ortelium* *Clemens Trelæus Mosellanus*. *Nanceium* dignitate sequitur *Fanum S. Nicolai*, vulgo *S. Nicolas*, duobus inde distans versus *Orientem* milliariibus ad *Murtam* fluvium, loco plano & fertili. Hic locus advenarum frequentia in eam exerevit amplitudinem, ut jam non *Pagum*, sed *Urbem*, & quidem totius *Lotaringiæ* cultissimam, quis posset dicere, si muro clauderetur: ea est *Ædificiorum* venustate, apta *Viarum* dispositione, *Incolarum* multitudine, ut nihil requiri queat: sed op *Mercaturam* præcipue, & *omnis generis opificia* commendatur: *Mercatores* habens perquam opulentos, *Vicinis* suis ditiores. *Alia* minorum gentium *opida*, ne *Lectori* tædium pariam, prætereo, *Vno* distat milliari *Nanceio* *Fruart*: tribus *Ormes*: paullo amplius *Bayon* & *Luneville*: quatuor *le Pont à Mison* & *Gerleviller*: quinque *Charmes*: sex *Châstenois*, *Morhanges* & *Vaucoleur*: paullo plus, *Maxen sous Bresse*: septem, *Dompierre*, *Deneuvre*, *Hodon Chasteau*: octo, *Ramberville*, *Raon*, *Bellemont*, *Neuff-Chasteau*, *Mugstat*, *Marchain-Ville*: novem, *Espinal*, *Brigères*, *Darney*: decem, *Ormont*, *Waldersing*, *Beaurams*: tredecim, *Vangy*: quatuordecim, *l'Estraye*. *Comitatus* titulo & dignitate clarent, quæ vernacule *Vandemont*, quinque *Nanceio* milliariibus. *Chaligny* ad *dextram Mosellæ*, leuca semi *Nanceio*. *Amance* septem milliariibus ab *Mediomortium* urbe versus *Meridiam*: *Admentia* Latine scribentibus: *Scrinium* olim & antiqua *Lotaringiæ Cancellaria*, tellan-

testantibus Archivis ab Rosiero prolatis. *Richecourt* haud procul Lacu, qui vulgo *la Garde Lac*, unde *amnis* profluit, qui inter Fanum S. Nicolai & opidum *Rosieres* Murtæ miscetur. *Remiremont* ad sinistram *Mosellæ*, Insulam ibi facientis, in Lotaringiâ Meridionalissimis: *Rumaricum Castellum* habet hic *Aimoinus* Monachus: *Adromarici* corrupte legitur apud *Reginonem*, pro *Ad Romarici*, divisim: *Rimelsberg* Germanice nominatur *Spigelio* ad *Bartholini Aultriad*. Spectantur haud procul inde *Valles*, quæ vulgo *l' Estraye* & *Vagny. La Motte* ad amnem situm est, qui mox in *Mosa* se exonerat. Visitur ibi *Territorium*, cui nomen *la Sanctoy*. Sunt & *Comitatus* quidem *Imperii Salmensis, Karchinganus* & *Blancoburgius*. *Blanckenburg*, *Gallis Blanc-mont* Opidum est non magnum, sed pulcrum & amœnum. Spectatur ibi *Caltrum Vetus*, *spaciosum* & *magnificum*, cui *Palatium Novum Ducis*, venusta *structura* insignis, est *conjunctum*. Incolæ *Agriculturæ* dant operam. *Nomenii* *Baronatus* est ad *dextram Sellæ fluvii*, *tribus milliariibus* ab *Vrbe Mediomatricum*, *Meridiem* versus. *Dominia* sunt *Marsal* ad *Sellæ* *sinistram*, haud procul *Lacu Lindero*, in quo *Insula* cum *Opido T echensul*. *Remere-ville* *tribus Nanceio milliariibus*. *S. Bellemont*, totidem *Mota*. *Rambert-Ville* ad *dextram Mortonæ*, haud procul fonte, ubi *Silva Mortanensis*. *Rosieres* ad *Murtam*, prope *Fanum D. Nicolai*, duobus *Nanceio milliariibus*. *Homburg* *grandiore Leuca* ab *Opido Sarbruk*, ad amnem, qui mox *Saravo* concurrit. *Mariemont* ab *Monte*, cui *Opidum impositum*, uno ab *Lindero Lacu milliari*, *Meridiem* versus. *Sandacourt* medio fere itinere inter *Vaudimontem* & *Mortam*, in *Agro*, qui vulgo *Sanctoy*. *Mediomatricum Vrbe* *Henricus II*. Ea nunc dicitur vulgo *Metz*, & posterioris ævi *Scriptoribus Metz*, *Gregorio* autem *Turonensi* & aliis *Urbis Metensis: Divodurum Mediomatricum* Antiquis fuit appellatum. *Itineraria Tabula: Drvo Durimedio Matricorum: Lege, Divoduro Mediomatricorum: simpliciter Divodurum Ptol. & Divodurum Tacito lib. IV & Antonino*. Variorum *Nugas* de recentis *Nominis* ratione non lubet adscribere. *Sedes* olim fuit *Regni Lotaringiæ*. De ea eleganter *Petrus Divæus* in *Itinerario*. *Metensis Urbs* in *ampla sita est planicie, quam Mosella in varios di visus alveus irrigat, & pars quidem ejus muros ad levam lambit, pars & eosdem subit, ut Crvium usibus inserviat, atque sic divisim fluit ad inferiorem usque eorum ambitum, ubi recepto Sella, altero Flumine, qui dextram urbis partem adluit, ut unum denuo alveum colligitur. Sed Situs imprimis ipsius urbis delectabatur; quum enim Agrum late circumjacentem planum habeat, ejus tamen area paullum prominat, ut in eo Veterum rationem in condendis urbibus agnoscat. Ad summum siquidem templum multis gradibus ascenditur, juxta quod Forum rerum venalium altiore totius area partem occupat, & ab eo undique versus muros paullatim descenditur, prærupto tantum in una parte cirvo, ubi Vias duas lapidibus stratas sic dispositas videas, ut altera per alterius domorum culmina excurras. Cives Mediomatrices nominantur in Inscriptione, quæ extat Moguntia ad S. Albanum. Quæ *Toul*, vernacule, *Tullum* olim: *Tullon Leucorum Opidum Ptol. Tullum Antonino: Tullum Itinerariæ Tabulæ*. Quæ denique *Verdun*, Latinis vocatur hodie *Virdunum* & *Verdurum: Vera unum Antonino dicitur. Civitas Verdunensium* in *Notitia Provinciarum: l' Eveché de Verdun*. Leguntur autem tres urbes, quas commemoravi, *Comitatus etiam titulo & dignitate insignes*.*